

1/ Vzpomínám, že po veliké ofenzivě která trvala od 9. do 17. února 1944 z jihu 2. ukrajinského frontu a ze severu 1. ukrajinského frontu, které směřovala na západní Ukrajinu, hluboko pronikla na Volyně a osvobodila města Rovno, Luck Zdolbunov a dalších měst. Tehdy přišla dlouho očekávaná chvíle pro nás Volynský češi, abychom jsme pomohli svojí účastí na frontě, osvobodit svojí vlast a pomstít vetřelce s ponížení lidské důstojnosti. Naším přáním vždy bylo na Volyni vrátit se do rodné země a cestu do staré vlasti třeba se zbraní v ruce pomáhat vybojovat. I my na Volyni jsme měli své Lidice a Ležáky: Český Malín. Do této obce vtrhli 13. července 1943 fašisté, nahnali obyvatele do kostela školy a stodol a barbaricky je upálili. A dřív než celá obec lehla plamenem, sesáči přibytky vyloupili a všechno cenné sebrali a odvezli. V Českém Malíně bylo bestialně povražděno 400 obyvatel a mnoho ukrajinců. Stáli jsme na jednom vrchu a dívali jsme se, se zuby zaťatý na a slzi v očích na černý vystupující dým do oblak a pomoci jsme jim nemohli. Podívali jsme se jeden na druhého a v očích iskřila nenávist a zároveň přísaha pomstít se a pomstít se. Proto jsme měli také koho trestat. Sedmého března 1944 začaly sovětské jednotky střídat naše české útvary, které bojovali u Kijeva, aby se brigáda mohla přesunout na západní Ukrajinu, do prostoru Rovenské oblasti, kde nás Volynských Čechů žilo nad 45 000. V Rovně byl zahájen nábor. K mobilizaci se přikročit nemuselo. Příliv nás Volynských dobrovolníků byl veliký. Jestliže k 13. březnu 1944 měla brigáda 1. 829 příslušníků mužstva, pak o tři dny později počet mužstva dosáhl už čísla 4. 010 a stále den ze dne přibývalo našich chlapců víc a víc. Odvodní komise měli co dělat, aby tento nápor zvládly. Přicházely někdy celé rodiny. Mnohdy členové odvodních komisí dlouho museli přemlouvát někoho z mnohočlenné rodiny, aby se vrátil domů a staral se do konce války o své hospodářství. Takové to bylo vlastenecké cítění našich volynských Čechů. Z 45.000 volynských Čechů, kteří sídlili převážně v Rovenské oblasti se přihlásilo nad 12.000. A mezi nimi 600 žen, kteří se všichni chtěli o osvobození své staré vlasti zasloužit.

2/ Vzpomínám si, že z naší obce Velkých Dorohostaj okres Klýnov se shromáždilo 35 mužů. Byli to tátové a mladé chlápci. Doma zůstali jenom přesstárlé dědové, matky ženy s dětmi. Seřadili jsme se a dali jsme se do pochodu pod Československým a Sovětským praporem, měř Rovno 60 kilometrů. Vyprovázala nás celá obec, daleko za ves, matky ženy a děti všechny plakali, poněvadž věděly, že se všichni nevrátíme. Když jsme dorazili do Rovna a po přijetí odvodní komise, náš oddíl se musel přesunout do prostoru RIVEREC u Lucka. Tehdy jsme se shromáždili na rovenském nádraží v zahradě a čekali sme na příjezd vlaku. Noc byla velmi jasná a chladná. Německé letectvo často bombardovalo tyto naše města. Pamatují se, že zahučely nepřátelské letadla a již byly hozeny těžké bomby do našeho prostoru, kde jsme byli shromážděni. Viděl jsem jenom veliký oheň od výbuchu, v blízkosti nás. Mně to odhodilo kdesi na chodník v zahradě a když jsem se vzpamatoval žádného jsem neviděl, jenom mrtvý a raněný jak sovětských tak i našich vojáků. Svého bratra jsem našel ráno, se skupinou skovaných v poli, které ještě dokázali předem se skrýt. Z našich chlapců bylo zabito tři a jedenáct raněných. To byl náš první frontový křest. A právě příliv dobrovolníků Volynských Čechů do armády se mohlo začít reorganizaci brigády a tak utvořit 1. čs. armádní sbor v SSSR. Tvořili se nové prapory, stavěl se smíšený předzvědný oddíl, stíhací protitankový dělostřelecký pluk, samopalné čety se u jednotlivých praporech rozšířili na roty, přestavovalo se dělostřelectvo, z tankového praporech vyrůstal pluk, posilnění byli ženisté, spojaři i zdravotníci. A protože někteří si sebou do armády brali koně, vznikla pro brigádní průzkumný oddíl jezdecká eskadra. To všechno probýhalo urychleně. Denně se cvičilo a výcvik byl náročný, takže naše mladé minometníci, v polovině dubna, patnáctý den od zahájení výcviku, byli nasazeni do bojů v prostoru města Torčina. Z Torčina vyrazil nepřítel asi v síle jednoho praporech. Protiútok. Živé síle. Minometníci položili palbu tak přesně, že vbrzku nepřátelský prapor rozprášili. To byla první pomsta našich chlapců volynských za umučení našich krajanů.

3/ Pětatřicátého dubna 1944 opustila 1.čs.samostatná brigáda Volynskou oblast a po železnici nás přepravili až do Kamence Podolského, odtud se náš proud vydal na pochod směrem blíž ke Karpátům, do prostoru Černovic, který byl určen pro tvoření sboru. Podtrhuji, že k přeměně brigády na sbor přispěli jsme především my volynští Češi, jak jest uvedeno, že se nás přihlásilo dobrovolně nad 12.000 dobrovolců. Po příchodu do Černovických lesů jsme dlouhou nečinností nezůstali. Hned po vybudování zemiňanek a salaší přešlo se k výcviku, který probýhal od samého rozběžku až do pozdního večera. Provádět každý den výcvik nebylo nikomu těžko. Poněvadž jsme věděli, že si půjdeme vybojovat cestu domů, že neutuchajících bojích půjde o svobodu naší vlasti. Náš tankový pluk stál v lese na okraji obce Rusova. Každý den jsme cvičili, říkalo se pěší po tankách, poněvadž jsme ještě neměli všechny tanky, museli jsme pochodovat na cvičném poli poskupině tankové posádky. Měli jsme několik jenom cvičných tanků, kde jsme se střídali ve výcviku. Stříleli jsme do cíle, jak zděla tak i z kulometu. Učili jsme se jezdit a ovládat tank T-34 s veškerou přísluhou. Veškerý výcvik se prováděl s přihlednutím k nastávajícím bojům v horách a lesích. Tři měsíce usilovného výcviku Černovic uběhly neuvěřitelně rychle. Ani jsme se nenadáli a nadešel čas, kdy nám bylo umožněno podrobit se zkoušce z bojové zralosti. Přišel čas jít - pod karpatský velikány po husitsku ~~xxxix~~ v před ! Na sklonku měsíce července 1944 náš 1.čs.armádní sbor v SSSR, zahájil přesun, směr k západu, blíž k hranicím naší vlasti. Náš tankový pluk, měl směr Lvov, Přemyšl, Krosno k Dukelskému Prásmyku. Vývoj událostí na sovětsko-německé frontě nenechával nikoho ~~napochybách~~ napochybách, že den konečné porážky fašismu je blízky. Rudá armáda vstoupila na území Rumunska. Bylo jasné, že sovětské vojsky půjdou stále a stále v před, rychle přibližují osvobození porobených evropských národům, a že hitlerovskému nacismu bude brzy zasazená poslední rána v samotném jeho brlohu. Otom jsme byli všichni vojáci přesvědčení. Přesunuli jsme se do prostor Přemyšle. Ubytovali jsme se v polských dědinách a v lesích. Čekali jsme na rozkaz zasáhnout do boje směr Krosno.

4/ Naše rodiny na Volyni věděli o našem každém přesunu. Odkud se to dověděli to je těžko říci, ať bylo v armádě vše utajeno. I tentokrát věděli, že se nacházíme v prostoru Přemyšle. A tak se matky a manželky rozhodli nás navštívit před bojem. Přivezli nám hodně pečiva, masa votku a mnoho jiných lahudek, také dopisy vzkazů od těch kteří nemohli přijet. Byl jsem překvapen, když mě velitel praporů sděloval, že zannou přijela ~~rodina~~ ^{rodina}. Tenkrát to bylo skutečně potěšující shledání a také u mnohých naposledy, poněvadž v dukelském Prásmyku zahynuli. Říkali jsme, že naše mámi a manželky budou dříve v Československu, než my frontový vojáci. Rozhodnutí sovětské vlády a vrchního sovětského velení, bylo prolomit nepřátelskou obranu v prostoru Krosna a ve směru Krosno - město Dukla - Dukelský průsmyk, probít se přes Karpaty na pomoc Slovenskému povstání. Pamatují se, že jsme měli heslo "Pravda vítězí" a další "Buď Karpaty přejdeme, a nebo na nich padneme" ! Tak také chápalo sovětské velení a všichni sovětské vojáci pomoc, kterou Sovětský svaz poskytoval Československu přímou vojenskou operací karpatskými horami do nitra Slovenska, pomoc lidu, který povstal proti fašismu, aby si vybojoval svobodný život ve společné republice dvou rovnoprávných národů. Jakmile jsme se dověděli, že nastala chvíle si vybojovat vstup do své země, kterou naše předkové před 80 léty opustili. Začal zvon a ruch, který je běžný ve chvílích příprav bojové operace. Touha po své vlasti, kterou mnohý neznal a neviděl byla veliká. Třebaže si byl každý vědom, že cesta do vlasti nebude snadná procházka, že boje si vyžádají mnoho obětí a že nebude všem dopřáno dožít se toho okamžiku, na co jsme se po léta těšili, konečně být doma ve své zemi ve své vlasti. Říkali sme: že je lepší ve své vlasti, jíst suché brambory, než v cizině koláče. Za svítání 8. září 1944, zahřměla severozápadně od polského města Krosna děla nejrušnějších ráží. Palba každou minutu sílila, až se změnila v nepřetržitý pekelný uragán. Dle záznamu gen. Svobody, sto dvacet pět minut chrtily stovky sovětských i Československých děl a minometů ohně a skázu na německé pozice v předhůří Karpat. Nepřítel se octl v soustředěné palbě.

5/ Zem se chvěla od výbuchů a krajina se záhy zahalila hustým dýmem. Krosno-opěrný azel fašisté, do něhož vkládali velké nádeje bylo v plame-
nech. Do útoku nastoupily sovětské divize prvního sledu. Prolomili nepřá-
telskou obranu a pomalu postupovali v před. Jednotky našeho sborů zatím
vyčkávaly, aby teprve na rozkaz vyrazily spolu zdálšími sovětskými vojsky
do průlomu. Jsme všichni netrpěliví, spousta myšlenek probýhalo hlavou,
jako elektrická iskra, uvědomujeme si, že stojíme naprahu své vlasti.
Uvědomujeme si, jaký čestný úkol nás očekává a tu najednou přišel rozkaz.
Neprodleně vyrazit ! Brigády našeho sboru po boku našich přátel Sovět-
ské armády chrlý tisíce nábojů na germanské pozice. Tady teprve poznáváme,
jak je dobré umět se bleskově připravit k palbě. Fašisté se brání a my je
bijem jak prašivou krysu, tu máš za Malin, tu máš za naše vypálené vesnice,
za náš umučený a ponížený národ. A tak se rozpoutaly krvavé boje. Hned
v prvních hodinách boje jsme poznali, s jakým protivníkem budeme mít co
dělat. Poněvadž, že ve válce snad nic těžšího není jako dobívat dobře
ukryté palební postavení a z hor vyhánět ty, kdož si umyslili jejich
vrchy přeměnit v nedobítnou pevnost. Z našich tankistu, kteří se zúčastnili
těchto bojů, pod Krosnem se nevrátili kamarád V. Vaník a E. Marek z Doroho-
staj a mnoho jiných. Před dukelské boje nebyli lehké, jak se zdálo našemu
velení a mnohým nám. Skutečně přineslo mnoho zklámání a ponaučení.
Fašisté viděli, že jim přichází konec a vyučtování, proto se stále bránili.
Měli z nás veliký strach, protože věděli a teprve si uvědomovali, že co
zaseli budou stonásobně sklízet i z úroky. A také potrochu sklízeli.
Předhůří Karpát bylo překonáno, v němž stovky a tisíce sovětských a
československých vojáků našli svou smrt. Před námi jest Dukelský průsmyk
a československé hranice a před nimi na všech nespočetných karpatských
vyšinách opevněný nepřítel, odporující s divokým zoufalstvím.
Rozpoutali se opět veliké boje o Zindravu a Barvínek, o výšiny a lesy
kolem těchto posledních polských vesniček před československým územím.
Brigády, prapory, roty, tanky, ale i menší jednotky v síle čet a družstev
a osádek vedou ve všech prostorech před prahem své domoviny urputný

6/Ne jen s nepřítelem, ale i s nepřízní počasí. Stálý dešť a zima mění celý kraj v bezedné bahno. Do předních linií se auta po nejizdých cestách dostat nemohou. Kola zapadají, prokluzují, vojákům se nedosává síl zabořený stroj vyprostit. A tak nezbyvá nám jiného, než se pod neustálým postřelem a v ohni výbuchů granátů a min plížit se střelivem do předních pozic nebo z várnice-mi na zádech k těm, kteří na teplé sousto čekají dychtivě jako na přísun munice. / A nepřítel se brání, vrhá se do protiútoků a my stonásobně odplácíme. Vyčerpanost byla veliká, vydáváme se sebe své poslední síli. Ale vůle, touha zvítězit a stanout na své drahé československé půdě, kterou jsme nikdy v životě neviděli a jen z vyprávění našich děda, a touha vrátit se do své vlasti, to byla ta podmaňující síla, která nás vojáky v těchto strastiplných hodinách vedla. Všichni hoří zvědavostí, jak vypadá našich předků rodný kraj. Touto touhou žije každý. Ale ně každému bylo dopřáno se této radosti dožit. Vzpomínám si, že k hraničnímu kamenu na Dukelském průsmyku snad byly ne celé dva kilometry. Tam začíná domov. To je ta naše krásná země, jak se zpívá v naší národní hymně. To je ona, jak nám o ní vyprávěli naše dědove. Všichni máme radost. Vždyť jsme nikdy nebyli v Československu. Tam žili naše předkove. Do útoku vyrazili jednotky 1. čs. sbor, zničily nepřátelské odpory Dukelského průsmyku. Šestého října 1944 v šest hodin ráno dosáhli jsme československé hranice a v osm hodin ráno jsme je překročily a pokračovaly v pronásledování nepřítel. V dopoledních hodinách byla osvobozena první slovenská osada Výšní Komárník a pak Nížní Komárník, dále Ladomírová a Svidník a další vesnice a města. Brána do Československa bal otevřena. Dukelským průsmykem přinášela sovětská vojska a s nimi náš armádní sbor svobodu československého lidu. Byl to skutečně radostný den 6. říjen 1944 a je do dnes, převažně pro ty, kteří náhodou zůstali živý a žijí se svými rodinami ve své vlasti. Po dobytí Dukelského průsmyku, jsme v bojích pokračovali dále. Přednámi stál nepřítel a stále se zúřivě bránil. Veškeré vyhody byly na straně nepřítel a nevýhody na straně naší. Hory, vyšiny, zalesněné koty a svahy, byly obsazené fašisty, na nich měli bunkry, pevnustky, kryty, kulometná

7/ hnízda, palebná postavení, zátarasy a zákopy. Všechno bylo marné a nic jim nepomohlo. Vybíjeli jsme je z bunkru jako krysy z děr. Až do 24. listopádu 1944 se ještě urputně bojovalo. Fašisté se nechtěli smířit s porážkou. Karpatské hřbety, vrchy, lesy a stráně byly za námi. V nich však zůstaly stovky hrobů sovětských a československých bojovníků. Hodně krve a hodně obětí bylo třeba přinést, aby bylo 6. října 1944 docíleno vítězství sovětských a československých jednotek překročením státních hranic na Dukelském průsmyku. Za necelých tři měsíce bojů v Dukelském průsmyku, náš sbor stratil 6.500 mužů a Sovětské 38 armáda stratila přes 80.000 mužů. My tankisté po těžkých bojích v prostorů Dukli a Dukelském průsmyku byli jsme přesunutí do Kežmarku. Naše 1. čs. samostatná tanková brigáda byla doplněna dalšími ohlapci a sovětské velení dalo nám pětadesát zbrusu nových středních tanků a ostatní potřebný materiál. Takže v polovině února 1945 byla reorganizace naší tankové brigády dokončena a vycvičena natolik, aby mohla být co nejdříve nasazena do dalších závěrečných bojů o osvobození republiky. Přesunovali jsme se ze Slovenska přes jižní Polsko do Horního Sleska a soustředili jsme se ve městě Wadowic. Ve Wadowicích jsme si tankisté pobylí několik dnů, provedli se poslední změny v zařazení jednotlivých bojovníků a uspořádali veliké bojové cvičení. Desátého března 1945 tanková brigáda byla zařazena do legendární sovětské 38. armády Sovětského svazu generálplukovníka Moskaleňka, která nám pomohala na Dukelském průsmyku vybojovat vstup do rodné země. Dvacetčtvrtého března 1945 náš druhý tankový prapor, po dělostřelecké přípravě v pět hodin ráno, zaútočil proti železničnímu uzlu Žorům, kde nepřítel vybuodoval silnou kruhovou obranu. Za útoku byl nám vyřazen jeden tank a dva raněné. Sovětské střelecké jednotky a naši tankisté sevřeli Žory do kleští a v poledních hodinách město bylo osvobozeno. Boje stále pokračují, fašisté se brání a naše tanky postupují na obce Szerok, Gogolowa Wilchwa. Chlapci v ocelových strojích se ženou a fašisté ve zmatku ustupují. Naše tanky se probíjejí na silnici zatarasenou vozidly a povozy ustupujícího nepřátele.

Desítky tisíc našich tanků drtí německé kolony, kanony, zbraně i fašisty, kteří včas neprošli nebo se nevzdali. Za pět dnů boje postoupila naše 1. čs. tanková brigáda k Moravské Ostravě o 46 kilometrů. Za tu dobu bylo zabito hodně fašistu, hodně jich bylo vzato do zajetí a zničeno hodně německých tanků, ^asmochodů, děl, obrněný ^atransportéry, kulometry a zničený byly tři pevnůstky a mnoho jiných. Největší boj na polském území měli jsme tankisté o město Twórkow, které nacisté přeměnili v polní pevnost. Tam jsme bojovaly společně se sovětským 226. střeleckým plukem několik dnů. Naše postavení bylo dnem i nocí postřelováno z děl a bombardováno letecky. Němci několikrát dělali protiútok s podporou několika desítkami tanků, ale my a sovětské vojáci však dobytý terén jsme nedali. Při útoku 6. dubna 1945 z našeho druhého tankového praporu byl zabit por. Lizálek a por. Vajda a několik našich chlapců. Po těžkých bojích u Twórkowa byl naše tanková brigáda soustředěna nedaleko Ratiboře. K nové ofenzivě došlo dne 15. dubna 1945 a prolomili jsme společně se sovětskými jednotky nepřátelskou obranu v prostoru ^aMkowa a směřovali jsme na Opavu a Mor. Ostravu. Tyto boje podobaly se bojům jako v Dukelském průsmyku. Každá kóta byla obsazena fašisty, všude měli opěrné body, kulometní hnízda předem vystavěná a surově se bránili, ale nic jim to nebylo platné, pod nátlakem naší ofenzivy, museli z děr.

Vzpomínám si na jednu historku z fronty, která nebyla pro mě nic příjemna. Velitelem našeho druhého tankového praporu, byl 33 letý kapt. Josef Buršík, byl hrdina Sovětského svazu, byl štíhlé střední postavy, černoval si podlouhleho obličej, pocházel někde od Plzně. Své bojové zkušenosti docílil v bojích od Buzuluku až Kijeva. Sovětské velení ho vyznamenalo za jeho bojové hrdinství zlatou hvězdou. Poznal jsem ho hned v Kiverci, jako ~~náporučík~~ náporučíka, když si vybíral nás chlapeč do svého tankového praporu. Přišel ke mně a ptal se mocli mně je let a jaké mám vzdělání ~~jaké~~ zaměstnání a když jsem mu odpověděl, říká: jsme asi stejně starý, ptá se dále, mocli mám bratru, opovídám, že nás bylo tři a že prostřední bojuje pod Smolenskem v Sovětské armádě a ^{si}annon jest

9/ zde podle přítomen nejmladší z 21 roku. Rázně se na nás oba podíval a řekl: ty budeš praporem účetným a ~~bratr~~ bratorovi říká; a tebe si vezmu do svého velitelského tanku za radistu. A tak jsme oba šli do škol, já jsem prošel kurs ~~účetný~~ ^{radisty} a bratr ~~účetný~~ ^{účetník}. Nevím do dnes proč si nás hned na první pohled ^{oblíbil}. Po výcviku jsem se stal druhého tankového praporem ~~účetným~~ ^{účetným} a ~~bratr~~ ve velitelském tanku radistou. Byl skutečně velmi dobrý velitel. Hlavně v bojích byl prozíravý, uměl rychle rozhodovat, rychle se soustředit v palebném postavení a hlavně byl společenský a šetřil každou posádku. Povaha byla měl velmi dobrou a vždy klidný. Každý útok pečlivě se všemi prozkoumal. Nejprve na mapě a pak v noci se plazili z veliteli a řidiči tanku do terenu aby si prohlédli a poznali kudy budou útočit až se ~~zabývají~~ rozední. Bylo to někde na Polském území, za řekou Odrou směrem k Matiboři, opět tam procházeli několik dní těžké boje. Fašisté bránili každou kotu. Byli skryté v horách a my na rovině. Velmi nás krásně viděli. Otočili jsme na větší vesnici, neb to bylo jakási malé městečko pod horama, které se snad jmenovalo po německý Tunschirt. Po těžkém boji ~~naši~~ našich tankistu se sovětským vojskem, dobyly půl tohoto městečka, a půl bylo po fašisty velmi dobře ozbrojenými. Měli hodně tanků a bránili každý dům. Asi 500 metrů po lukách byla provedena z města hodně zvýšena a velkými topoly vysázena silnice, která vedla na nádraží. Toto nádraží hořelo a bylo již na naši straně. Naše zásobovací oddělení stálo v úkrytu za nedaleko zahořelým nádraží asi od města dva kilometry. Asi půljedenácté hodiny dopoledne ustal boj, Byl krásný slunečný den. Asi v jedenáct hodin, přinášej mi rozkaz od velitele praporem kapt. pohonnými látky do tanku J. Baržika, abych neprodleně přivezl sísternu z ~~našich~~ a jednu kuchyni a přijel do Tunschirtu. Přemýšlel jsem jak rozka splnit. Muselo se rozhodovat rychle. Dívám se dalekohledem, město hoří, fašisté stále obšťelují dělostřelectvem z minometa. Z hor naše každé hnutí vidějí jak vyjedu budou pouně střílet a rozbijou mně systeru i kuchyň. Myšlenka mi lítala hlavou jako elektrická iskra, myslim si že se zbláznil, teď v poledne, ale rozkaz se musí splnit.

10/ Rozhodl jsem se, že se vydám na cestu do města pěšky k veliteli a vysvětlím, že situace je velmi špatná a že systémů nebudu moct dopravit, že jak vyjednu, že nás rozbijou. A tak jsem se vydal na cestu. Plýžim se k tomu to hořícímu nádraží. Skryl jsem se za násyp železničné trati a dívám se směrem k městu, které jest vzdáleno asi 5000 metrů. Němci stále obšťřelují město a silnici, která vede od hořícího nádraží. Míny padají po intervalech. Najednou dvacet a zase po jedné. Míny přeletávají město, na levou stranu silnice k hořícímu nádraží na luka. Přemýšlím, že v těchto intervalech, můžu proběhnout po silnici do města, až najednou slýším s pravé strany železničného násypu hlas volající, kam jdeš? Obrátím se a vidím kamaráda E. Cilce, který také se plýží do města k veliteli. Bylo mně veselejší, že jdeme dva. Rozhodli jsme se, že budem se plýžit po silnici od topolů k topolů. Já se plýžím po levé straně silnice a Cile po pravě a když jsme byli asi 20 metrů, musel nás nepřítel spozorovat a pustil na nás celou dávku min. Některé padali na luka a některé před námi na silnici. Byli jsme oba přimáčklí k zemi a čekali jsme kdy to dostanem. Po strašných výbuchách, jsem zvedl hlavu a táží se Cile jestli je zdrav-odpovídá ano a zároveň říká, že jest na j na jeho straně dole u silnice vykopaný zákop, který směřuje podle silnice až do města, říká překulime se po násypu do zákopu a pak budem pokračovat k městu. Byli jsme oba šťastný, když jsme se v zákopu skryli. Tento zákop byl asi jeden metr hluboký a široký co člověk projde. Ale tento zákop byl zatarasen plno zabitým fašisty, jední seděli a druhé na hromadě léželi, byli jsme nucený každého položit abychom jame se neprese přz něj mohli přesunout dál. Tato námahavá cesta těch 500 metrů trvala bezmála celou hodinu, než jsme se připlížili do našeho cíle. Podvědl jsem hlavu a vidím náš ^m tak, který stojí u rozbitého domu. Vystoupil jsem se zákopu a plížil jsem se k tanku a lehkým úderem ťukám na tank až po mém volání, to jsem já kde, jest Buršik, vystrkuje pomalu hlavu a hnet jak mě zhlédl, počal křičet, že jsem se zbláznil, co tady dělám, vždyť arohem stojí německý tank a já ~~nená~~ až vyjede, honem se skryj!

11/ Po hlase jsem poznal, že to jest můj bratr Jaroslav Posner a že to jest velitelský tank. Vysvětlují proč jsem přišel a kam jdu. Přiběhl ke mně takový automašik a hned nás oba s Cilce odvedl do hořícího domu do sklepa, kde se nacházel velitel. Když jsme přišli, tak jsme se hlásili, on se na nás podíval, viděl, že jsem unavený, přinesl vódku a nali každému půl sklenky a pak se tázal co chceme a proč jsme přišli v tom boji. Já jsem říkal, že jsem obdržel rozkaz přijet hned dopoledne z pohonnými látky a z kuchyní. On se namne podíval a říká ano, ale v noci a ne teď. To, že této ještě napadlo, že se nešel vedne, jinám bychtě dal rozřílet. Z únavy jsem si odpočínal až do večera a večer jsem šel spět abych splnil rozkaz. Byla veliká tma, jeli jsme se systernou a kuchyní do určeného místa bez světla, ale bohužel němci slyšeli hučení motoru, okamžitě zahájili silnou palbu, osvětlovali raketami ten prostor odkud slyšeli huk, proto jsme byli nucený do jet jenom k železničnímu nasypu a odtud várnice a kanystri dopravovat pěšky pohonné látky a obědy. Vše probíhalo rychle, poněvadž jsme čekali v noci proti útok, Němci stále stříleli a bylo slyšet manebrování německých tanků. Rozpoutal se silný boj. Naše tanky drželi obranu ale útok nebyl. Připravovali jsme se až se trochu rozední. Proto naše tankisté netrpělivě čekali a pozorovali situaci. Když se trochu rozbřesklo, pomalu ustával boj, hukot tanku nepřátelských ~~zstak~~ utichl. Naše se rychtují do útoku, až přiběhl z průzkumní čtyř velitel a hlásil, že němci utekli. Zjistili jsme, že ten noční veliký boj byl proto, aby kryli ústup. Vzkříkli jednohlasitě hurá za nimi ! Všichni jsme se dali do pohybu, sovětské pěší pluky, naše tanková brigáda a tak jsme jeli bez boje asi 30 kilometrů, kde se opět rozpoutal silný boj.

Patnáctého dubna 1945 zamířila naše 1.čs. tanková brigáda přes hranice směrem ke státní silnici Ostrava- Opava. Měli jsme těžkou situaci: rozbahněný terén nám stěžoval každý manévr mimo komunikace. Všude v toto prostorů, měli okupanti předem vybudovaná postavení hájená tanky, baterie protitankových kanonů, samochodkami.

12/ Ačkoliv se konec války kvapem blížil, nepřestávali se bránit a bojovat. A také bestialně vraždit jako v dobách, kdy se směli beztrestně roztá-
hovat téměř po celé Evropě. Den konečného zúčtování s nepřítelem se
však nezadržitelně blížil. Opava hořící byla obsazena sovětskými přáteli.
Boje stále pokračují, tanky útočí. Tank velitele praporů, byl zasažen a
čtyři jiných. Z hořícího tanku vyskakuje velitel praporů, hrdina Sovětské-
ho svazu kpt. J. Buršík a za ním opálený radista četař Jaroslav Posner.
Ostatní v hořících tanků zahynuli. Děk, že naše tanky T-34 jsou poháněny
naftou, které se tak po zasažení rychle nevznítí, jako německé, které
jsou poháněné benzínem. Proto z našeho tanku, ještě možno vyskočit, když
není raněn a při dobrém smyslu. Ostatní tanky v bojích pokračují,
směr Vřesiny, pronikly Porubou a přebrodiv se přes řeku Odru u převozu
Zábřehu v jehož ulicích pokračují veliké boje. Říkali jsme: každého
chlapce je dnes škoda, který padne, vždyť se blíží konec války.
Třicátého dubna 1945 boje našich tankistů se přesunuly do ulic
Vítkovie, do prostoru stadionu a Vítkovických železáren. Celý den jsme
očisťovali Moravskou Ostravu od zbytků nepřítele. Tak přišlo osvobození
Mor. Ostravy. Při osvobození tohoto důležitého města, se obzvláště
vyznamenal 1. čs. samostatná tanková brigáda v SSSR. Za boje o ostravský
prostor byla brigáda pětkrát citována v rozkazech sovětského vrchního
velitele, její zástava byla dekorována Suvorovým řádem 2. stupně.
Bylo vyznamenáno a povýženo mnoho chlapců. Po dobytí Mor. Ostravy,
některé naše tanky z druhého praporů, zůstalo na ochranu Ostravy stát
na vítkovickém stadionu a ostatní pokračovali v bojích dále.
Prvního května 1945 naše tanková brigáda vyrazila směr Moravský
Beroun, město Libava Olomouc, Moravskou Střebovou a desátého května
1945 dopoledne vjelo prvních osm tanků 1. čs. tankové brigády v SSSR
do svobodné Prahy. Po slavnosti 17. května v Praze na Staroměstském
náměstí, naše tanky se vrátili spět do Mor. Ostravy. Naš druhý tankový
prapor byl ubytován na vítkovickém stadionu.

Prožili jsme toho na frontě tolik, co mnoho naše generace snad nikdy neprožije, proto vše záleží na ní, aby nikdy nedopustila do toho co jsme my utrpěli. Pravda-mnozí nedošli. Položili své životy za osvobození své vlasti a porobených národů. Tisíce na bojích krvácelo pro šťastný a krásný život budoucího pokolení. A přece jsme se dočkali, ti kteří zůstali náhodou živí, toho dne šťastného devátého května 1945, toho slova konce války. Všichni jsme se radovali, z radosti objímali a líbali a zároveň i plakali, pro ty, které se tohoto šťastného dne nedočkali. Načal klidný život, znovu jsme se narodili, . Ani frontový voják tomu nechtěl věřit, že jest po válce, že může za těch šest válečných let, skutečně klidně spát, že jsme zvítězili a fašismus germanský z berlohu vytloukli.

Na stadionu ve Vítkovicích, načal normální vojenský život. My jsme po bojích odpočívali. Z našeho druhého tankového praporů, se pomalu stával pluk. Přicházeli nové a nové vojáci. Z našich frontových tankistu, stali se instruktorů, které zavedli v bojové taktice nové přicházející vojáci. Ostravská kapela po večerech přicházela k nám na stadion hrát. Založili jsme mužstvo kopané z tankistu. skoro každou neděli bylo utkání z mužstvem z Ostravy. . Uspořádali jsme několik slavností pro občany Ostravy. Rozdávali jsme chléb a veškeré pečivo. Vařilo se několik neděl třema kuchyněmi obědy pro děti a občany. Pátého a šestého července 1945 jsme uspořádali sjezd mládeže na Radhošti. Náš druhý tankový prapor, dvouma kuchyněma vařil a rozdával obědy provášechný, kteří se zúčastnili této slavnosti. Dva dny se tancovalo, hrálo divadla, všichni se veselili a radovali, že jest konec války, že nastal nový a krásnější život, že se znovu narodila naše nová a mladá Československá republika v které má každý poctivý občan právo klidně žít a vzdělávat se .

14/ Po návratu ze slavnosti z Radhoště, dostal jsem s bratrem 20 dní dovolené a jeli jsme se ~~posídit~~ prohlédnout naši osvobozenou Vlast, o které nám vyprávěli naše dědové na Volyni. Navštívili jsme všechny naše známí na posádkách. Prohlédli jsme si naši zlatou Prahu a pražský hrad, mnoho významných starých památek o kterých nás učili ve škole na Volyni. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Po prvé jsem stáhl na Karlovým nábřeží. Po prvé jsem v životě viděl Vitavu.

Když jsme se vrátili z dovolené, do svého útvarů, hned jsme se demobilizovali. Dvacátého srpna 1946 jsme odjeli do sborného střediska v Praze, kde nás převzalo sovětské velení a mnoho s jinými demobilizovanými jeli jsme vlakem přes Maďarsko, Rumunsko, Kamence Podolak, Šepetovak směr k rodině na Volyně. Teprve po dohodě Československé republiky a Sovětského svazu o přesídlení Čechů z Volyně do své vlasti, vraceli jsme se 20. března 1947 spět se svými rodinami do své vybojované vlasti.

Dnes již tomu uplynulo 20. klidných let a radostných let. Narodila se nová Československá socialistická republika. Dnes jest před námi velká budoucnost: nádej na konec všech válek, na mír, na lepší a šťastnější život národů celého světa. My otcové a matky pomohli jsme tuto velikou nádej vybojovat. Byla to doba velikých činů našeho lidu. Proto vy mladé pokolení, nikdy nezapomínejte na to, že svobodu nám fašistické německý vyrvali a jak těžce a za cenu velikého úsilí a velikých obětí našeho a zejména sovětského lidu jsme ji dobývali spět.

J. Posner por. v záloze